

Σύγχρονες Προσεγγίσεις & Καινοτόμες Μέθοδοι διδασκαλίας της Γ2

Παρά το γεγονός ότι το διαθέσιμο υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 είναι πλούσιο, πολλές φορές απαιτείται να συνθέσουμε/ κατασκευάσουμε το δικό μας υλικό, για να ικανοποιήσουμε τις γλωσσικές ανάγκες των μαθητών μας.

Ερώτηση: Πώς μπορούμε να κατασκευάσουμε το δικό μας διδακτικό υλικό;

Γνώση

Πράξη

Δραστηριοκεντρική προσέγγιση

Πεδίο ανάδυσης

Η Δραστηριοκεντρική Προσέγγιση αποτελεί φυσική εξέλιξη της Επικοινωνιακής Προσέγγισης.

Βασικές αρχές

Η μάθηση επηρεάζεται από εσωτερικές διαδικασίες.

Η γλωσσική επεξεργασία προκύπτει ως φυσικό αποτέλεσμα της πραγματοποίησης της δραστηριότητας.

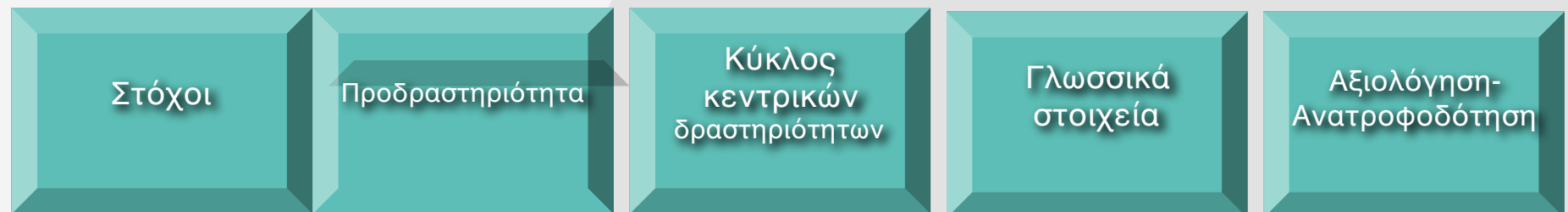
Διαδικασία

Οι μαθητές χρησιμοποιούν τη Γ2 για επικοινωνιακούς σκοπούς και εμπλέκονται σε γνωστικές διαδικασίες με συνδυασμό των 4 δεξιοτήτων (Κατανόηση Γραπτού Λόγου, Κατανόηση Προφορικού Λόγου, Παραγωγή Προφορικού Λόγου, Παραγωγή Γραπτού Λόγου)

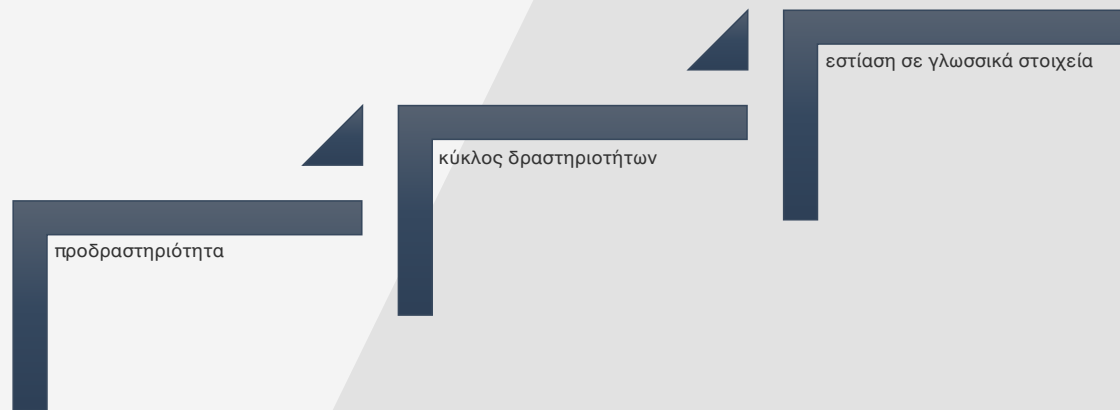
Στάδια

Είδη δραστηριοτήτων (βλ. Επόμενες διαφάνειες)

Παράδειγμα: Πρόσκληση σε πάρτι

- ① **Προδραστηριότητα:** Εισάγεται το θέμα και ο στόχος της δραστηριότητας. Ενεργοποιείται η προϋπάρχουσα γνώση και προκαλείται το ενδιαφέρον των μαθητών.
- ② **Κύκλος δραστηριοτήτων:** Αποτελείται από τρία υπο-στάδια: (α) τη διεκπεραιωτική δραστηριότητα, (β) τον σχεδιασμό και (γ) την αναφορά. Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, έχουν την ευκαιρία να ενεργοποιήσουν και να χρησιμοποιήσουν τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις τους στη Γ2, προκειμένου να εκπληρώσουν τον επικοινωνιακό στόχο και να σχεδιάσουν την αναφορά που θα παρουσιάσουν στην τάξη.
- ③ **Εστίαση σε γλωσσικά στοιχεία:** Ο δάσκαλος και οι μαθητές μελετούν κάποιες δομές που χρησιμοποιήθηκαν. Οι μαθητές είναι πλέον έτοιμοι, αφού επεξεργάστηκαν και χρησιμοποίησαν τις συγκεκριμένες δομές για επικοινωνιακούς σκοπούς, να ασχοληθούν με την ανάλυσή τους και να εξασκηθούν στη χρήση τους. (Ματθαιουδάκη 2013: 35-36)

Δραστηριοκεντρική προσέγγιση (Ματθαιουδάκη 2013)

Είδη δραστηριοτήτων

- ① δημιουργία καταλόγου/ λίστας
- ② ταξινόμηση
- ③ σύγκριση
- ④ επίλυση προβλήματος
- ⑤ ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών
- ⑥ δημιουργικές δραστηριότητες

Στόχοι: οι μαθητές:

- ① να σχεδιάσουν μία πρόσκληση σε πάρτι
- ② να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν μελλοντικές εκφράσεις για να αναφερθούν στα μελλοντικά τους σχέδια, για να δώσουν πληροφορίες, για να συμμετάσχουν σε ομαδικές δραστηριότητες με συνομηλίκους
- ③ να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν λεξιλόγιο που ενδείκνυται για προσκλήσεις σε πάρτι, π.χ. *καλώ, γενέθλια, μουσική, μπαλόνια* κτλ.

Προδραστηριότητα

Ο δάσκαλος φέρνει στην τάξη αληθινές προσκλήσεις μαθητικών πάρτι και σχολικών εκδηλώσεων. Τα παιδιά παρατηρούν τον σχεδιασμό, εντοπίζουν τις πληροφορίες, αξιολογούν την πρωτοτυπία του κειμένου. Χωρίζονται σε ομάδες, η καθεμιά από τις οποίες διαλέγει μία πρόσκληση που ξεχώρισε για να την παρουσιάσει στην τάξη, αφού έχει εντοπίσει το *ποιος-ποιον-πότε-πού-με ποια αφορμή*. Ο δάσκαλος ξεκινά συζήτηση για τις αγαπημένες γιορτές των παιδιών (γενέθλια, αποκριές) κτλ. Ανάλογα με τη χρονική συγκυρία και τις προτιμήσεις των παιδιών, ο δάσκαλος εστιάζει το ενδιαφέρον της ομάδας σε έναν τύπο γιορτής όπου εμπλέκονται παιδιά.

Κύκλος κεντρικών δραστηριοτήτων

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, για να δημιουργήσουν τις δικές τους προσκλήσεις που θα απευθύνονται σε πραγματικούς αποδέκτες (γονείς, συμμαθητές κτλ.). Συζητούν για τις λεπτομέρειες του σχεδιασμού, κάνοντας απλές ερωτήσεις (πού θα είναι το πάρτι, ποιος θα έρθει) και κρατώντας σημειώσεις. Παράλληλα, με την ενθάρρυνση του δασκάλου, γίνεται επανάληψη του βασικού λεξιλογίου (χρώματα, σχήματα), που είναι απαραίτητο για την εικαστική πλαισίωση του παραγόμενου κειμένου. Η κάθε ομάδα ολοκληρώνει την πρόσκλησή της και τη διαβάζει στην τάξη (δραστηριότητα ανάγνωσης), ενώ απαντά και σε ερωτήσεις. Οι προσκλήσεις μπαίνουν σε φακέλους και κάθε ομάδα δημιουργεί κατάλογο με όλα τα υλικά που θα χρειαστεί για την υλοποίηση της γιορτής.

Γλωσσικά στοιχεία

Ο δάσκαλος δείχνει σε powerpoint εκφωνήματα που περιέχουν εκφράσεις για το μέλλον (αύριο θα...), συνδυασμένα με εικόνες καθημερινών δραστηριοτήτων. Προτρέπει τα παιδιά να δημιουργήσουν ανάλογες προτάσεις, στις οποίες θα περιγράψουν τη δική τους καθημερινότητα. Η εμπέδωση των γλωσσικών στοιχείων ολοκληρώνεται με ασκήσεις γλωσσικής περιγραφής (π.χ. τη συμπλήρωση κόμικς), όπου θα γίνεται χρήση μέλλοντα, και τοπικών/χρονικών προσδιορισμών.

Αξιολόγηση- Ανατροφοδότηση

Τα παιδιά συζητούν μαζί με τον δάσκαλο τι έμαθαν. Συγκρίνουν τις δημιουργίες τους, παραδίδουν τις προσκλήσεις στους αποδέκτες τους και παρατηρούν το επικοινωνιακό τους αποτέλεσμα.

Η Διδασκαλία της Γλώσσας με βάση Στρατηγικές Μάθησης

Βασικές αρχές

«Ο μαθητής που μπορεί να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά στρατηγικές μάθησης ανεξαρτητοποιείται, αποκτά αυτονομία και αυτοπεποίθηση και επιταχύνεται η πρόοδός του» (Chamot & O' Malley, 1990).

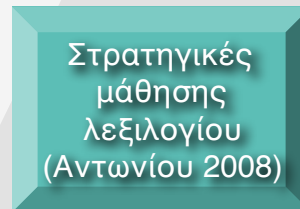
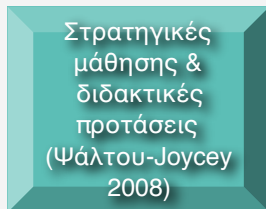
Τυπολογία στρατηγικών

Διαδικασία

Ο δάσκαλος εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητες που λαμβάνουν υπόψη τους τις στρατηγικές μάθησης.

Εάν οι μαθητές δεν διαθέτουν οι ίδιοι στρατηγικές μάθησης, φροντίζει να τους διδάξει στρατηγικές λαμβάνοντας υπόψη το μαθησιακό τους στιλ.

Μάθε περισσότερα για τις στρατηγικές μάθησης

Στρατηγικές μάθησης λεξιλογίου (Αντωνίου 2008)

Στρατηγικές ανακάλυψης: οι στρατηγικές που χρησιμοποιούμε, προκειμένου να ανακαλύψουμε τη σημασία μιας άγνωστης λέξης

Στρατηγικές εμπέδωσης: οι στρατηγικές που χρησιμοποιούμε, για να διατηρήσουμε τη σημασία μιας λέξης στη μνήμη

Τυπολογία στρατηγικών μάθησης

Μνημονικές

Αναπλήρωσης

Γνωστικές

Κοινωνικές

Μεταγνωστικές

Συναισθηματικές

(Mitits 2015)

Μνημονικές

α) Δημιουργία νοερών συνδέσμων: ομαδοποίηση, συσχέτιση/επεξεργασία, ένταξη νέων λέξεων σε συγκεκριμένο

β) Χρήση εικόνων και ήχων: νοητή σύνδεση λέξεων με οπτικά ερεθίσματα ή εικόνες, σημασιολογική χαρτογράφηση, χρήση λέξεων-κλειδιών, φωνητική αποθήκευση στη μνήμη

γ) Καλή επανάληψη: οργανωμένη επανάληψη

δ) Ανάληψη δράσης: χρήση σωματικής ανταπόκρισης ή αισθήσεων, χρήση μηχανικών τεχνικών

Γνωστικές

α) Εξάσκηση: επανάληψη, τυπική εξάσκηση με ήχους και συστήματα γραφής, αναγνώριση και χρήση τυποποιημένων μονάδων λόγου (formulas) και μοντέλων λόγου (patterns), ανασυνδυασμός, εξάσκηση σε φυσικό επικοινωνιακό περιβάλλον

β) Λήψη και αποστολή μηνυμάτων: γρήγορη σύλληψη της ιδέας, χρήση πηγών λήψης και αποστολής μηνυμάτων

γ) Ανάλυση και αιτιολόγηση: απαγωγική αιτιολόγηση, ανάλυση εκφράσεων, συγκριτική ανάλυση (μεταξύ γλωσσών), μετάφραση, μεταφορά

δ) Δημιουργία δομών για τα γλωσσικά εισερχόμενα και εξερχόμενα δεδομένα: σημειώσεις, περίληψη, υπογράμμιση κύριων σημείων

Μεταγνωστικές

α) Επικέντρωση μάθησης: επισκόπηση και συσχέτιση με ήδη γνωστό υλικό, εστίαση της προσοχής, καθυστέρηση στην παραγωγή προφορικού λόγου λόγω της εστίασης της προσοχής στο ακουστικό κομμάτι του λόγου

β) Οργάνωση και σχεδιασμός της μάθησης: ανακάλυψη στοιχείων για την εκμάθηση της γλώσσας, οργάνωση, ορισμός στόχων και σκοπών, αναγνώριση του σκοπού μιας γλωσσικής δραστηριότητας, σχεδιασμός για την εκτέλεση της δραστηριότητας, αναζήτηση ευκαιριών για εξάσκηση

γ) Αξιολόγηση της μάθησης: αυτοπαρακολούθηση, αυτοαξιολόγηση

Αναπλήρωσης

α) Έξυπνο μάντεμα: χρήση γλωσσικών και άλλων ενδείξεων

β) Υπερνίκηση περιορισμών στην παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου: αλλαγή στη μητρική γλώσσα, αναζήτηση βοήθειας, μίμηση, χειρονομίες, μερική ή ολική αποφυγή της επικοινωνίας, επιλογή του θέματος, προσέγγιση ή προσαρμογή στο μήνυμα, επινόηση λέξεων, χρήση παραφράσεων ή συνώνυμων

Κοινωνικές

α) Ερωτήσεις του μαθητή: ερωτήσεις για επιβεβαίωση ή διευκρίνιση, ερωτήσεις για διόρθωση

β) Συνεργασία με άλλους: συνεργασία με συμμαθητές, συνεργασία με ομιλητές της νέας γλώσσας που βρίσκονται σε προχωρημένο επίπεδο γλωσσομάθειας

γ) Συναισθηματική κατανόηση: ανάπτυξη πολιτισμικής κατανόησης, κατανόηση των σκέψεων και συναισθημάτων των άλλων

Συναισθηματικές

α) Μείωση του άγχους: χαλάρωση, βαθιές εισπνοές, περισυλλογή, μουσική, γέλιο

β) Ενθάρρυνση: θετικές σκέψεις, ανάληψη ρίσκου με σύνεση, επιβράβευση

Στρατηγικές ανακάλυψης λεξιλογίου

προσδιοριστικές: οι στρατηγικές που χρησιμοποιούμε, προκειμένου να ανακαλύψουμε τη σημασία μιας άγνωστης λέξης:

- ✓ αναγνώριση της γραμματικής κατηγορίας της λέξης (τι μέρος του λόγου είναι)
- ✓ ανάλυση των συστατικών της στοιχείων/ μορφολογικός τεμαχισμός (ρίζα, προσφύματα, συνθετικά μέρη)
- ✓ αξιοποίηση εικόνων (στον γραπτό λόγο), ανάλυση χειρονομιών ή επιτονισμού (στον προφορικό λόγο)
- ✓ αξιοποίηση των συμφραζομένων
- ✓ χρήση μονόγλωσσων ή δίγλωσσων λεξικών
- ✓ κατάλογοι λέξεων και flash cards

κοινωνικές: οι στρατηγικές που χρησιμοποιούμε για να ανακαλύψουμε τη σημασία μιας λέξης απευθυνόμενοι σε κάποιον άλλο, π.χ. ζητούμε από τον δάσκαλο, έναν συμμαθητή μας ή έναν φυσικό ομιλητή να μας δώσει:

- ✓ μετάφραση της λέξης στη μητρική
- ✓ ένα συνώνυμο
- ✓ έναν ορισμό
- ✓ μια πρόταση με τη λέξη

Μπορούμε επίσης να ανακαλύψουμε τη σημασία μιας λέξης μέσα από μια ομαδική δραστηριότητα.

Στρατηγικές εμπέδωσης λεξιλογίου

- **κοινωνικές στρατηγικές:** ομαδική εργασία
- **μνημονικές στρατηγικές:** συσχέτιση της λέξης-στόχου με προηγούμενη γνώση:
 - ✓ εικόνες και νοητική αναπαράσταση
 - ✓ συσχετιζόμενες λέξεις
 - ✓ άσχετες λέξεις-κλειδιά
 - ✓ ομαδοποίηση
 - ✓ ορθογραφικός ή φωνολογικός τύπος της λέξης
 - ✓ εννοιολογικοί χάρτες

Κλικ στα Ελληνικά (Α1) για εφήβους & ενήλικες

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Τι βλέπεις στη φωτογραφία;
Τι λένε οι νέοι στη φωτογραφία;
Πώς σε λένε;

Γεια σας! Είμαι ο Γιάννης.

Γεια σας! Με λένε Σοφία.

Είμαι ο Γιώργος.

Είμαι η Μαρία.

Άσκηση 1
Διαβάζεις γρήγορα τα παρακάτω κείμενα και απαντάς:
- Ποια ονόματα διαβάζεις;
- Ξέρεις άλλα ονόματα στα ελληνικά;
- Λες μερικά ονόματα από τη χώρα σου.

Άσκηση 2
Διαβάζεις με προσοχή τα παρακάτω κείμενα και ενώνεις τα ονόματα. Βλέπεις τι γράφει ο συμμαθητής / η συμμαθήτριά σου. Γράφετε τα ίδια;

Καλημέρα, Αγάπη!
Δημήτρης

Νίκη:
Καλησπέρα,
Αθηνά!
Εδώ Νίκη!
Αθηνά.
Γεια σου,
Νίκη!

0. Δημήτρης δ
1. Νίκη _____
2. Δήμητρα _____
3. Άρης _____

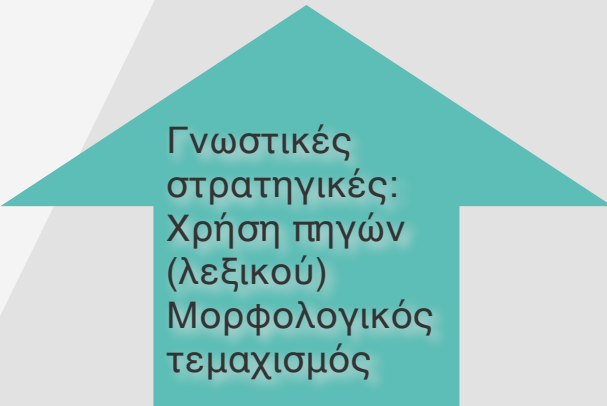
α. Αθηνά
β. Βασίλης
γ. Άννα
δ. Αγάπη

Γνωστική Στρατηγική:
Γρήγορη ανάγνωση –
εντοπισμός των βασικών
πληροφοριών

Συμπληρώνω τα γράμματα κι έπειτα ελέγχω την ορθογραφία στο λεξικό.

θερ νός, βιβλιοπωλ 'ο

Χρησιμοποιώ το Αντίστροφο Λεξικό http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/search.html?q=
για να βρω κι άλλες λέξεις που να έχουν την ίδια ορθογραφία στο τέλος τους.
Τι παρατηρώ;

Γνωστικές
στρατηγικές:
Χρήση πηγών
(λεξικού)
Μορφολογικός
τεμαχισμός

Αντίστροφο Λεξικό (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη)

- Πληροφορίες
- Αναζήτηση
- Αποστολή στα Σώματα

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

%είο

Επιλογές αναζήτησης

Ο τονισμός είναι σημαντικός

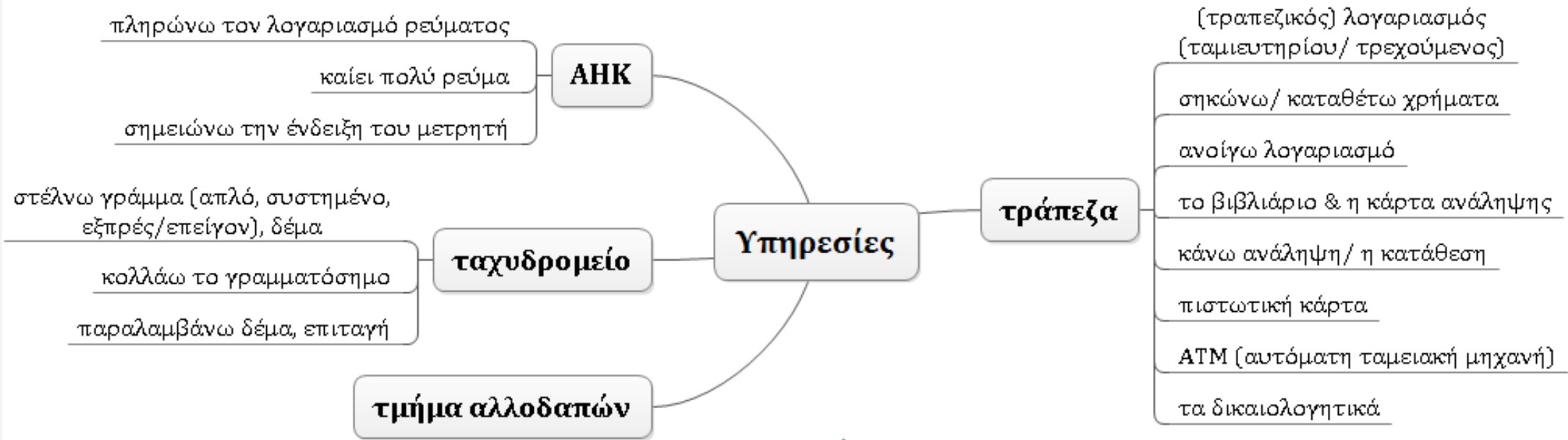
Αναζήτηση για: %είο

649 εγγραφές [261 - 270]

σχολείο, Ο:οε
αρτοπουλείο, Ο:οε*
-πωλείο, β' συνθ.:Ο:οε
καφεπωλείο, Ο:οε
παγοπωλείο, Ο:οε
αβγοπωλείο, Ο:οε
μεζεδοπωλείο, Ο:οε
κρεοπωλείο, Ο:οε
καφεκρεοπωλείο, Ο:οε*
κορνιζοπωλείο, Ο:οε

Νοηματικός χάρτης

Μνημονική
στρατηγική:
Νοηματικός/
εννοιολογικός
χάρτης

Μεταγνωστικές στρατηγικές

Παρακολουθώ το βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=d--F1cel5ZA> και προσπαθώ να πάρω όσο γίνεται περισσότερες πληροφορίες για το φαγητό στην Ξάνθη. Στη συνέχεια, αξιολογώ τον εαυτό μου: τι κατάλαβα ευκολότερα; τι δυσκολεύτηκα να καταλάβω;

Μεταγνωστικές
στρατηγικές:
Αυτοαξιολόγηση

Μπορείς να καταλάβεις τη σημασία της λέξης «γεράσεις»; Προσπάθησε να την αντικαταστήσεις με 2 ή περισσότερες λέξεις.

Στρατηγικές
αναπλήρωσης:
Μάντεμα της
σημασίας από τα
συμφραζόμενα,
παράφραση

Κλικ στα Ελληνικά (A1) για εφήβους & ενήλικες

Άσκηση 4

Κάνεις ερωτήσεις στον διπλανό / στη διπλανή σου και συμπληρώνεις τον πίνακά σου.

Παράδειγμα:

Μαθητής Α: Τι έχεις στο κερί Α1;

Μαθητής Β: Έτσι λέμε «γεια σου» το πρωί.

Μαθητής Α: Καλημέρα!

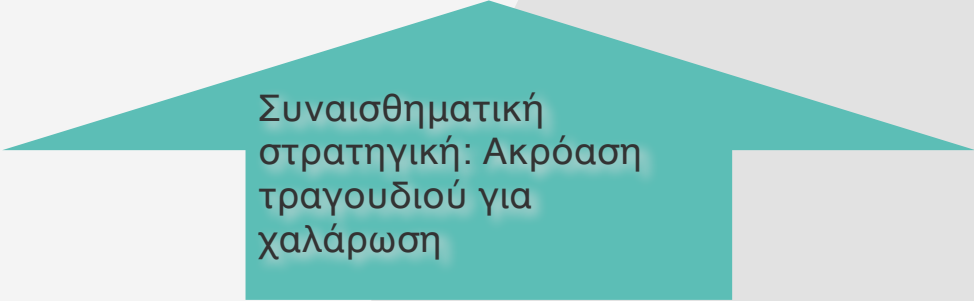

Μαθητής Α	1	2	3
A	Καλημέρα	Έτσι λέμε το όνομά μας.	
B	Ο Βασίλης λέει ποιος είναι.		Ο Κώστας χαιρετάει τη Μαρία.

Μαθητής Β	1	2	3
A	Έτσι λέμε «γεια σου» το πρωί.		Η Άννα χαιρετάει τον Γιώργο και τον Πέτρο.
B		Ο Κώστας χαιρετάει τον Άρη.	

Κοινωνική Στρατηγική:
Συνεργασία με συμμαθητές

Παρακολουθήστε το video clip του τραγουδιού *Μπες στο κλίμα*. Ποιο είναι το θέμα του; Σας άρεσε; Ναι ή όχι; Γιατί; https://www.youtube.com/watch?v=4WK_5zfXtFk

Συναισθηματική
στρατηγική: Ακρόαση
τραγουδιού για
χαλάρωση

Η Διδασκαλία βάσει Γλωσσικής Επεξεργασίας & η Εστίαση στον Τύπο
(Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014, Παπαδοπούλου κ.ά. 2010)

- ① Εστίαση στον τύπο (Long 1991, 1996, Sharwood Smith 1991, 2007)
- ② Διδασκαλία βάσει Γλωσσικής Επεξεργασίας (VanPatten 1996, 2004)

Εστίαση στον τύπο (ΕΤ)

Πεδίο ανάδυσης: Σε πολλά μοντέλα διδασκαλίας της Γ2 απουσίαζε η διδασκαλία γραμματικής, π.χ. σύμφωνα με τη Φυσική Προσέγγιση (Krashen και Terrel 1983), εάν οι μαθητές εκτεθούν σε γλωσσικά εισαγόμενα που μπορούν να κατανοήσουν, θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν επαρκώς τη Γ2. Ωστόσο, παρότι οι μαθητές βελτιώνονται στην κατανόηση και χρήση της Γ2, συνεχίζουν να κάνουν γραμματικά λάθη. Γι' αυτό, προτείνονται εναλλακτικές μέθοδοι διδασκαλίας της γραμματικής, όπως η Εστίαση στον Τύπο.

Βασικές αρχές: Η εκμάθηση ενός γλωσσικού (γραμματικού) στοιχείου της Γ2 προϋποθέτει ότι ο μαθητής πρέπει να στρέψει την προσοχή του στο συγκεκριμένο στοιχείο.

Ωστόσο, η προσοχή του μαθητή οδηγείται από τη σημασία στη μορφή (γραμματική).

Διαδικασία: Δημιουργούνται ευκαιρίες για τους μαθητές να προσέξουν γλωσσικά (γραμματικά) στοιχεία σε ένα συγκεκριμένο με σημασία μέσω **ενισχυμένων γλωσσικών εισαγόμενων**. Με λίγα λόγια επιλέγονται κείμενα που εμπεριέχουν σε μεγάλη συγκέντρωση ένα συγκεκριμένο γραμματικό φαινόμενο. Το υπό εστίαση φαινόμενο παρουσιάζεται με χρωματιστά και έντονα γράμματα.

Παραδείγματα:

1. Εστίαση στον αόριστο
2. Εστίαση στη συμφωνία επιθέτου και ουσιαστικού ως προς το γραμματικό γένος
3. Δικτόγλωσσο

Ενισχυμένα γλωσσικά εισαγόμενα (Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014)

Τι ιδέα είχε ο Φίλιππος

Όταν ο Φίλιππος **έχασε** τα κλειδιά του, **πήρε** μια σκάλα και **ανέβηκε** στον πρώτο όροφο, αλλά σε λάθος μπαλκόνι.

Ξαφνικά **άνοιξε** η πόρτα και **βγήκε** έξω ο γείτονας, γιατί **νόμισε** ότι ήταν κάποιος κλέφτης. Ο Φίλιππος **τρόμαξε** και **κατάλαβε** ότι **έκανε** λάθος. **Ζήτησε** συγνώμη και **πέρασε** στο δικό του διαμέρισμα. **Προσπάθησε** πολύ, αλλά η πόρτα δεν **άνοιξε**.

Έτσι **ξάπλωσε** και τον **πήρε** ο ύπνος. Στις δύο τη νύχτα, όταν **γύρισαν** οι γονείς του, τον **βρήκαν** εκεί και τον **ξύπνησαν**.

Ελληνικά με την παρέα μου, σ. 140

Ενισχυμένα γλωσσικά εισαγόμενα Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου (2014)

Η Λένα έχει μερικά στερεότυπα. Έχει μερικές απόψεις που δεν τις αλλάζει εύκολα. Διαβάστε τι πιστεύει η Λένα και πείτε αν συμφωνείτε, διαφωνείτε ή δεν έχετε άποψη:

Οι δικηγόρ**οι** είναι δυναμικ**οί**, πονηρ**οί** και φυσικά πλούσι**οι**. Έχουν πάντα μεγάλ**η** ιδέ**α** για τον εαυτό τους και δεν πρέπει να τους πιστεύεις ποτέ!

Συμφωνώ

Διαφωνώ

Δεν ξέρω

Δικτόγλωσσο (Wajnyb 1990) από Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου (2014)

Στόχος: Οι μαθητές καλούνται να ανασυνθέσουν γραπτώς ένα κείμενο.

Στάδια (Jacobs 2003)

1. Εισαγωγή στο θέμα του κειμένου με συζήτηση.
2. Ο διδάσκων διαβάζει δυνατά το κείμενο με φυσιολογικό ρυθμό, ενώ οι μαθητές απλώς ακούνε.
3. Ο διδάσκων διαβάζει δεύτερη φορά το κείμενο και πάλι με φυσιολογικό ρυθμό, ενώ οι μαθητές κρατούν σημειώσεις.
4. Οι μαθητές εργάζονται ανά ομάδες για να ανασυνθέσουν το κείμενο, δηλαδή να προβούν στην προφορική ή γραπτή αναπαραγωγή του κειμένου.
5. Ο διδάσκων δείχνει στους μαθητές το αρχικό κείμενο και επισημαίνονται οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα στο αρχικό κείμενο και στα κείμενα που έχουν γράψει οι μαθητές. *Το κείμενο διαβάζεται δύο φορές στους μαθητές και στη συνέχεια οι μαθητές το ανασυνθέτουν γραπτά είτε ατομικά είτε καλύτερα σε ομάδες. Κατά τη διαδικασία της ανασύνθεσης οι μαθητές υποχρεώνονται να «διαπραγματευτούν» τη μορφή, εκτός βέβαια από τη σημασία του κειμένου.*

Παράδειγμα

Δικτόγλωσσο (Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014)

Την περασμένη Κυριακή ο **μικρός** μου αδερφός είχε γενέθλια. Ήρθαν **πολλοί** φίλοι του από το σχολείο. Ο κήπος μας ήταν **γεμάτος** παιδιά. Εκεί ήταν και ένας κλόουν με μια **πράσινη** τσάντα και δύο **κόκκινες** ομπρέλες. Είχε **μαύρα** μάτια, **κόκκινη** μύτη και **κόκκινο** στόμα. Τα μαλλιά του ήταν **πράσινα** και φορούσε ένα **κίτρινο** καπελάκι. Αυτός ο κλόουν μας είπε **αστείες** ιστορίες και χορέψαμε **καινούριους** χορούς που μας έμαθε. Περάσαμε πολύ ωραία!

Διδασκαλία βάσει Γλωσσικής Επεξεργασίας (Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014)

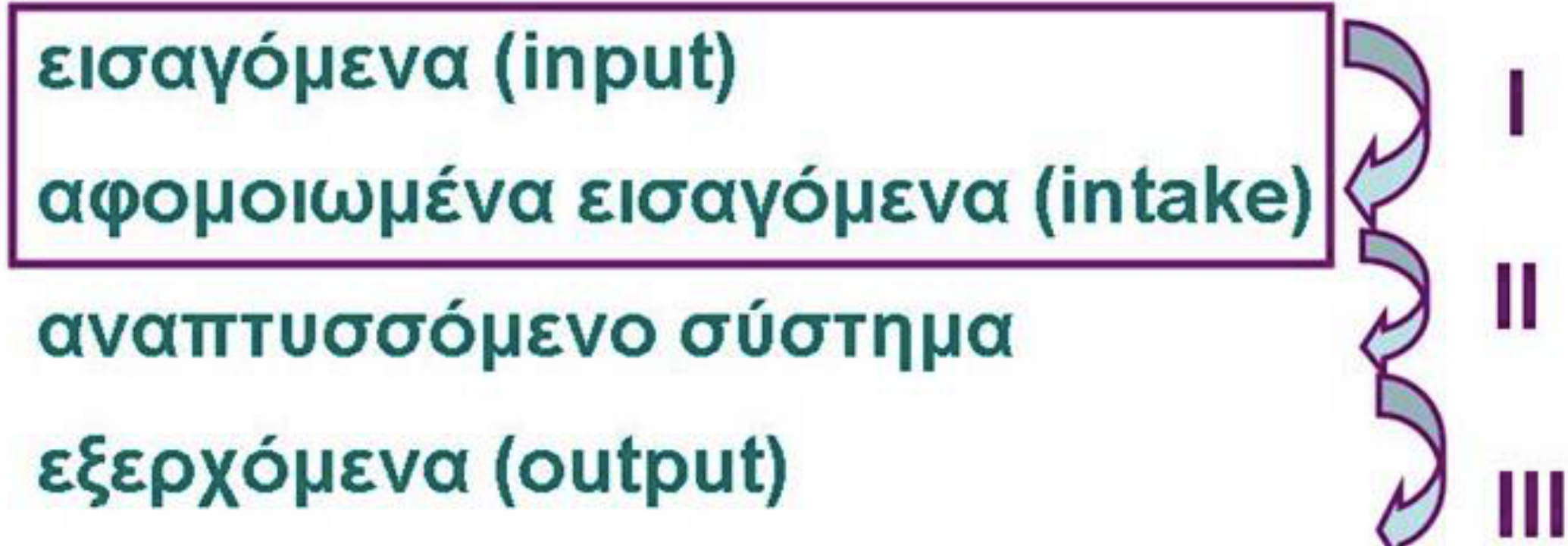
Στόχος: Να αλλάξουν οι μαθητές τον τρόπο με τον οποίο επεξεργάζονται τα γλωσσικά εισαγόμενα.

Βασικές αρχές: Οι μαθητές της Γ2 εστιάζουν σε εκείνα τα γλωσσικά στοιχεία που προωθούν την επικοινωνία και, επομένως, κυρίως σε στοιχεία που αφορούν τη σημασία, παραβλέποντας τα γραμματικά στοιχεία. Επεξεργάζονται, δηλαδή, τα γλωσσικά εισαγόμενα πρώτα με στόχο τη σημασία και μετά με στόχο τη μορφή. Η μαθησιακή διαδικασία συντελείται σε 3 στάδια.

Διαδικασία: 3 στάδια

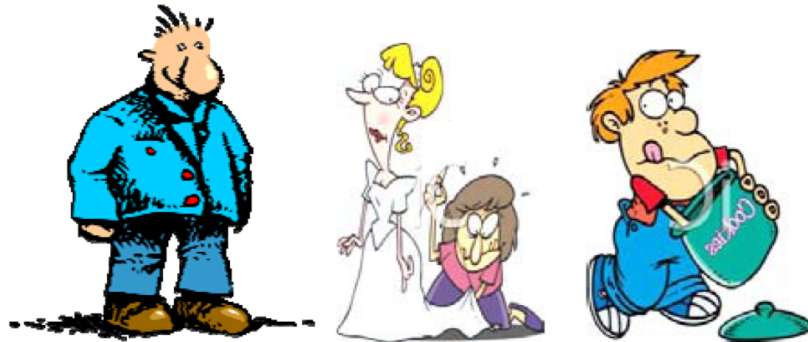
- ① Δίνονται στους μαθητές πληροφορίες **για μια γραμματική δομή (όροι & κανόνες)**, π.χ. το γραμματικό γένος και τη συμφωνία του στην Ελληνική.
- ② Δίνονται στους μαθητές πληροφορίες **για μια συγκεκριμένη στρατηγική επεξεργασίας** που μπορεί να είναι αναποτελεσματική για την κατανόηση, π.χ. οι μαθητές προσαρμόζουν το κλιτικό επίθημα του επιθέτου στο κλιτικό επίθημα του ουσιαστικού: * μεγάλα πρόβλημα
- ③ Οι μαθητές εκτίθενται σε δομημένα εισαγόμενα, δηλαδή τα γλωσσικά δεδομένα κατασκευάζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι μαθητές να εστιάζουν σε εκείνα τα γλωσσικά στοιχεία που τείνουν να παραβλέπουν κατά την προτασική επεξεργασία.

Η μαθησιακή διαδικασία στη Γ2 στο πλαίσιο του μοντέλου Επεξεργασίας Γλωσσικών Εισαγόμενων (Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014)

Δομημένα εισαγόμενα (από Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014)

B.

- Είναι μεγάλη.
- Είναι αδύνατο.
- Είναι ψηλός.

	άντρας	νύφη	παιδί	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Δεν ξέρω
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

1.3.4 Ο Κριτικός Γραμματισμός

Πεδίο ανάπτυξης: Από την **κειμενοκεντρική** και **επικοινωνιακή** προσέγγιση στη γλωσσική διδασκαλία απουσίαζε η κριτική διάσταση/ διερεύνηση. Με τον Κριτικό Γραμματισμό επαναπροσδιορίζεται η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος, καθώς αναγνωρίζεται ότι η γλώσσα διαμορφώνει στάσεις και μεταφέρει εκτός από πληροφορίες και **ιδεολογία**.

Βασικές αρχές:

1. Κάθε πολιτισμικό προϊόν, όπως η γλώσσα, είναι κοινωνικό προϊόν και μαθησιακά προσεγγίζεται ως «ένα πολυεπίπεδο αποτέλεσμα κοινωνικών, ιδεολογικών και τεχνολογικών διεργασιών». (Νέο ΠΣ για Νεοελληνική Γλώσσα 2011) η

2. Αξιοποιούνται **κείμενα** γραπτά, προφορικά, έντυπα, ηλεκτρονικά, υβριδικά που ανήκουν σε διαφορετικά κειμενικά είδη και διαφορετικούς κειμενικούς τύπους.

Τα κείμενα υπόκεινται σε μια αναλυτική διαδικασία, όπου αναζητούμε το κειμενικό είδος – τη δομή – το περιεχόμενο – τους τρόπους – την περίπτωση επικοινωνίας μέσα στην οποία το κείμενο λαμβάνει χώρα (Kalantzis & Cope, 2003).

3. Η **γραμματική** αντιμετωπίζεται *κριτικά* και *λειτουργικά*:

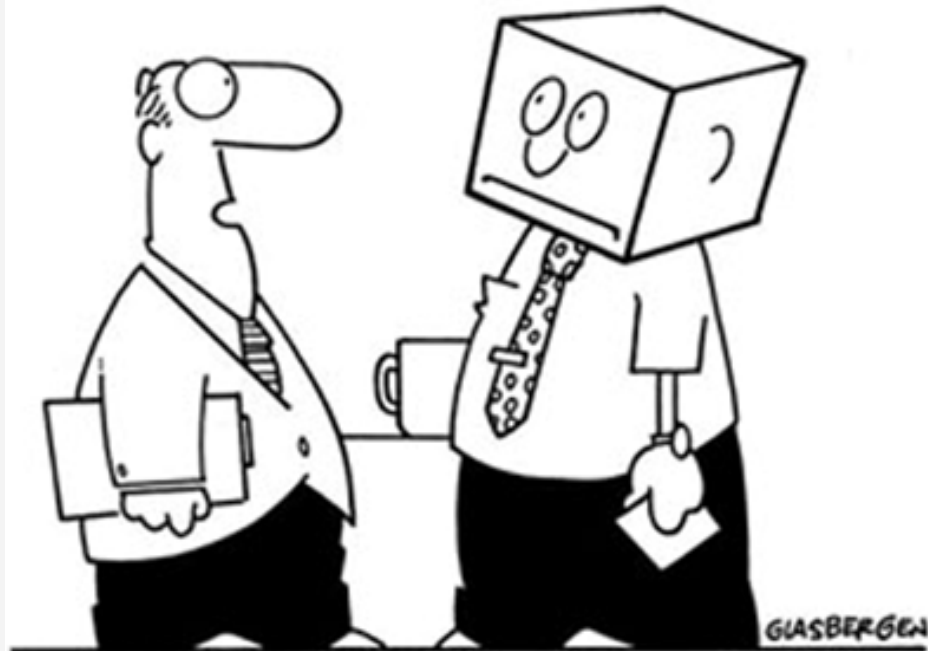
✓ οι κανόνες και οι ταξινομήσεις αξιολογούνται ως προς την ακρίβεια και επάρκειά τους σε σχέση με την πραγματική χρήση της γλώσσας

✓ οι μορφές συνδυάζονται με λειτουργίες και οι γραμματικές επιλογές αξιολογούνται ως μηχανισμοί κατασκευής ύφους

✓ το ύφος με τη σειρά του αντιμετωπίζεται ως μια κατηγορία που δεν είναι κοινωνικά και πολιτισμικά «αθώα», αλλά ενδείκτης κοινωνικών σχέσεων και φορέας κοινωνικών, πολιτικών και ιδεολογικών μηνυμάτων

Διαδικασία: Οι μαθητές ασκούνται στην ανάπτυξη **κριτικών δεξιοτήτων** για να αξιολογούν την κοινωνική, πολιτική και ιδεολογική διάσταση της γλώσσας.

'Thinking outside of the box is difficult
for some people. Keep trying.'

Copyright 2005 by Randy Glasbergen - www.glasbergen.com

Νέο ΠΣ για τη Νεοελληνική Γλώσσα Γυμνασίου (2011)

Είδη λόγου	Κειμενικά είδη	Αντιπροσωπευτικοί τύποι κειμένων
ΑΝΑΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	Περιγραφικός	Πορτρέτο Περιγραφή χώρου Περιγραφή αντικειμένου
	Αφηγηματικός	Αφηγήσεις Παραμύθια ρεπορτάζ Ιστορίες Διηγήσεις
	Επεξηγηματικός	Επεξηγήσεις Αναλύσεις
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	Κατευθυντικός	Οδηγίες Χρήσης Μαγειρικές Συνταγές Πινακίδες
	Επιχειρηματολογικός	Διαφήμιση Δοκιμακός λόγος

Κριτικές δεξιότητες

- ✓ δεξιότητες αναγνώρισης του κάθε κειμενικού είδους
- ✓ δεξιότητες αναγνώρισης των κοινωνικών χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων σε μια επικοινωνιακή περίσταση (π.χ. πομπός, δέκτης, σκοπός, θεσμοθετημένες κοινωνικές συνθήκες που καθορίζουν την παραγωγή και την πρόσληψη των συγκεκριμένων κειμενικών ειδών)
- ✓ ερμηνείας της λειτουργίας επιμέρους γλωσσικών στοιχείων
- ✓ αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας ενός κειμένου
- ✓ επιλογής χαρακτηριστικών για το σχεδιασμό ενός κειμένου

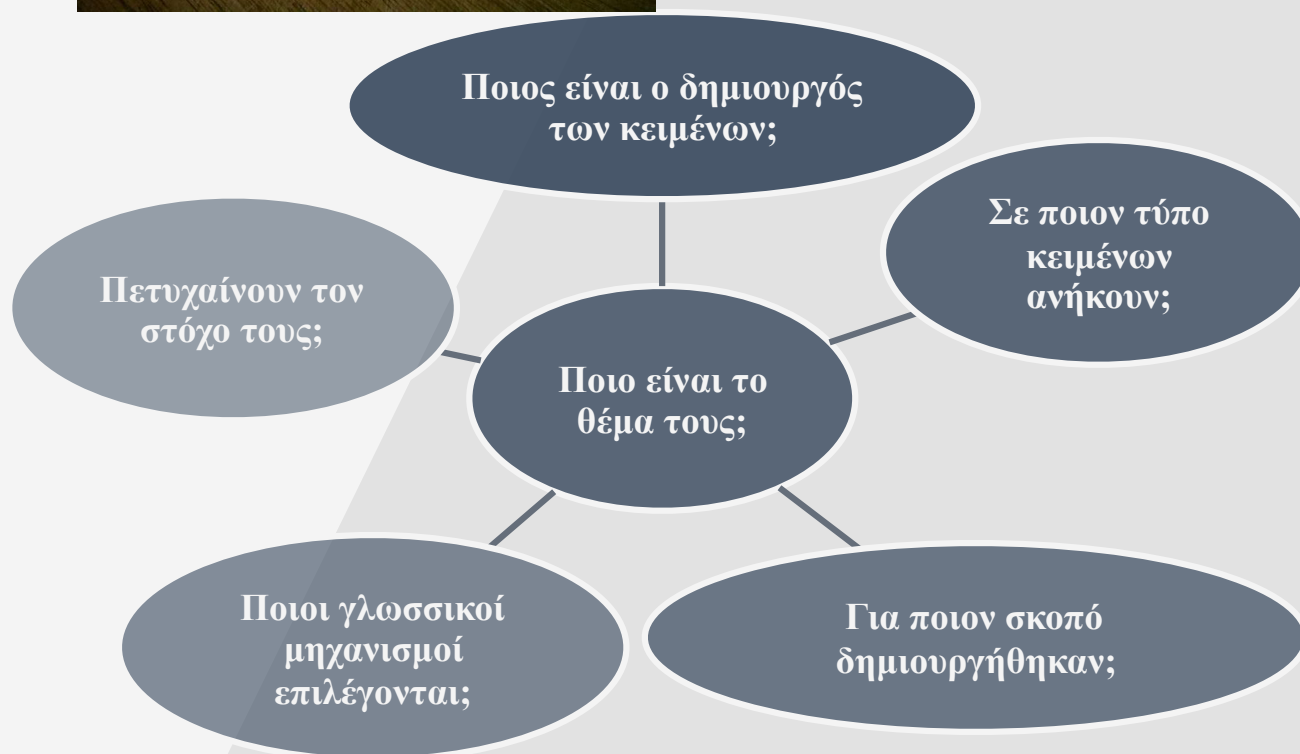
Παράδειγμα

100% ελληνικό
γάλα

Η νόστιμη παράδοση του τόπου μας..

Απαντήσεις

1.3.5 Η Επικεντρωμένη στον Μαθητή Ανάλυση Λαθών

Διαδικασία

Συγκέντρωση των κειμένων (γραπτών και προφορικών) των μαθητών

Ιδιαίτερη προσοχή στην ορθή κωδικοποίηση των στοιχείων του μαθητή (π.χ. χώρα προέλευσης, χρόνια εκμάθησης/έκθεσης στη γλώσσα, κ.ά.)

Δημιουργία φακέλου μαθητή (portfolio) με τις εργασίες του

Ποσοτική και ποιοτική εξέταση λαθών

Ερμηνεία των λαθών

Με βάση το σύστημα της μητρικής γλώσσας του μαθητή

Ανάλυση των λαθών

Είτε σε **ατομικό** επίπεδο (στον ίδιο το μαθητή) είτε σε **συλλογικό** επίπεδο (αποδελτίωση των λαθών όλων των μαθητών ανά εργασία και παρουσίασή τους σε ολόκληρη την τάξη)

Αξιοποίηση των λαθών

Ο δάσκαλος το παρουσιάζει στην τάξη και οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν **γιατί η γλωσσική παραγωγή είναι λαθεμένη**. Η ορθή εκφορά του λόγου καταγράφεται στο τέλος στον συμβατικό ή διαδραστικό πίνακα ή τονίζεται προφορικά από τον δάσκαλο.

Παράδειγμα

Το Πρωί σηκώθηκα 8 και μισή η μαμά μου και ο μπαμπάς μου είπε να πάμε μια εκδρομή μετά πήραμε ωμήνη πατάτες, ντομάτες, καβέρη τιρή πέξαμε κριθό, κινητό, και μετά λίγο κουρασθήκαμε η μαμά μου έκανε ψάρια να ψάμε και φαγάμε μετά πήσαμε να κάνουμε βόλτα και είδαμε μια ποταμί είδαμε ένα παππά που κουβαλάει της τσάντες μετά πήρα και έσω να κουβαλάω μετά πήσαμε της μαμάς μου και πήσαμε στο σπίτι μας. και πωλή μου. άρεσε και αλλή φορά φέτω να πιάω.

Γραπτό τουρκόφωνου μαθητή του Δημοτικού

1.4 Διδακτικό σενάριο «Πάμε στην αγορά»

Οι παραπάνω εναλλακτικές/ καινοτόμες μέθοδοι/ προσεγγίσεις μπορούν να αξιοποιηθούν στη σύνθεση ενός ολοκληρωμένου διδακτικού σεναρίου που απευθύνεται σε μαθητές της Ελληνικής ως Γ2.

Μελέτησε ένα ενδεικτικό σενάριο (το στέλνω συνημμένο σε pdf, είναι δικό μου το σενάριο, οπότε φαντάζομαι ότι δεν υπάρχει πρόβλημα να συνδεθεί ως pdf και όχι με λινκ, βέβαια έχω και το λινκ αλλά οι επιμορφούμενοι θα χαθούν γιατί είναι ενσωματωμένο σε ένα τεράστιο κείμενο) για το επίπεδο ελληνομάθειας A1 και απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις: (ανατροφοδότηση)

1. Ποιες εναλλακτικές μέθοδοι/ προσεγγίσεις αξιοποιούνται;

Απάντηση: Η Επικοινωνιακή Προσέγγιση, η Διδασκαλία βάσει Γλωσσικής Επεξεργασίας, η Διδασκαλία της Γλώσσας με βάση Στρατηγικές Μάθησης και η Εστιασμένη στον Μαθητή Ανάλυση και Διόρθωση Λαθών

2. Από πού αντλείται το διδακτικό υλικό;

3. Πόσες δεξιότητες καλύπτονται;

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αμπάτη Α. 2009. Στρατηγικές μάθησης της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας: Εφαρμοσμένη διδακτική παρέμβαση σε τουρκόφωνους και πομακόφωνους μαθητές γυμνασίου. *Selected Papers from the 18th ISTAL*, 429–438. Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο στις 23/4/2018: <http://ejournals.lib.auth.gr/thal/article/view/5461/5354>
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α., Ζ. Γαβριηλίδου, Σ. Τσιπλάκου, Σ. Χατζησαββίδης, Μ. Τζεβελέκου, Ε. Ζάγκα, Μ. Καλογρίδου, Φ. Καβουκόπουλος, Μ. Παραδιά, Ι. Κατσούλη & Μ. Μητσιάκη. 2014. *Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Επιστημονικό πεδίο: Ν.Ε. Γλώσσα Γυμνασίου*. Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (ηλεκτρονική έκδοση)
- Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο στις 21/4/2018: <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα%20-%20Λογοτεχνία/Νεοελληνική%20Γλώσσα%20και%20Λογοτεχνία%2C%20Αρχαία%20Ελληνική%20Γλώσσα%20και%20Γραμματεία%20—%20Γυμνάσιο.pdf>
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Μ., Μητσιάκη. 2009. «Τα φωνολογικά λάθη στη διαγλώσσα των σλαβόφωνων μαθητών της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας», στα *Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συνεδρίου “Εξελίξεις στην Έρευνα της Γλωσσικής Εκμάθησης και Διδασκαλίας”*, 14-16 Δεκεμβρίου 2007, Θεσσαλονίκη.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α., Ε. Βλέτση & Μ. Μητσιάκη. 2008. «Φωνητικά, Φωνολογικά και μορφολογικά θέματα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας». *Οδηγός Επιμόρφωσης: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και αγωγή*. Λιθογραφία, Θεσσαλονίκη, 159–176.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. 2002. *Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη. Ηλεκτρονική μορφή: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/index.html
- Αντωνίου Μ. 2008. Εκμάθηση του λεξιλογίου της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: άμεση και έμμεση διδασκαλία – στρατηγικές κατάκτησης. Στο *Οδηγός Επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή*, Δ.Κ. Μαυροσκούφης (επιμ.), ΥΠ.Ε.Π.Θ., Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο (γυμνάσιο). Θεσσαλονίκη, 177–195.

- Hyland K. 2002. Genre: Language, Context and Literacy. *Annual Review of Applied Linguistics*, 22, 113–135.
- Ιωαννίδου Ε. 2010. Οι διδακτικές πρακτικές στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου. Προκλήσεις για την προώθηση του κριτικού γραμματισμού. Πρακτικά 11ου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου, 338–350.
- Jacobs G. 2003. Combining dictogloss and cooperative learning to promote language learning. *The Reading Matrix*, 3, 1–15.
- Kalantzis M. & B. Cope. 2013. *Νέα Μάθηση* (μτφρ. Γ. Χρησιτίδης). Αθήνα: Κριτική.
- Long M. H. 1991. Focus on form: a design feature in language teaching methodology. In K. de Bot, R. Ginsberg & C. Kramsch (Eds.), *Foreign Language research in cross-cultural perspective*. Amsterdam: John Benjamins, 39–52.
- Ματθαιουδάκη Μ. 2013. Ο Σχεδιασμός του Ξενογλωσσού Μαθήματος: Προτάσεις στα Πλαίσια των Σύγχρονων Προσεγγίσεων. Ηλεκτρονική δημοσίευση στο *Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε στις 5/04/2018 από: <http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=274>
- Μητσιάκη Μ. 2014. Διδακτικό σενάριο για τη ΝΕ ως Γ2 «Πάμε στην αγορά». Στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη κ.ά., *Οδηγός για τον Εκπαιδευτικό για τη Νεοελληνική Γλώσσα στο Γυμνάσιο*. Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 168–181. (ηλεκτρονική έκδοση) Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο στις 25/4/2018:
<http://ebooks.edu.gr/info/news/Γλώσσα%20-%20Λογοτεχνία/Οδηγός%20Νεοελληνικής%20Γλώσσας%20για%20Δημοτικό%20και%20Γυμνάσιο.pdf>
- Mitits L. 2015. *Language learning strategies and multilingualism: monolingual EFL and multilingual EFL/L2 Greek learners in Greek secondary education*. Saita Publications: Kavala, Greece.
- Παπαδοπούλου Δ. & Ε. Αγαθοπούλου. 2014. Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γραμματικής της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (επιμ.), *Θέματα Διδασκαλίας και Αγωγής στο Πολυπολιτισμικό Σχολείο*. Ενότητα Β, 397–418. Θεσσαλονίκη:
Access Γραφικές Τέχνες.
Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο στις 20/4/2018: http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php

- Παπαδοπούλου Δ., Κ. Zmijanac & Ε. Αγαθοπούλου. 2010. «Απόκτηση της συμφωνίας ουσιαστικού-επιθέτου στην ελληνική ως Γ2: Συγκριτική μελέτη δύο διδακτικών παρεμβάσεων». *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 30. ΑΠΘ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 487-502. http://www.enl.auth.gr/staff/agathopoulou/para_ks_agatho_amgl30_draft.pdf
- Sharwood Smith M. 2007. Language attrition by processing: A MOGUL account. In Köpcke, B., Schmid, M. S., Keijzer, M., & Dostert, S. (Eds.) *Language attrition: Theoretical perspectives*. Amsterdam: Benjamins, 39–52.
- Sharwood Smith M. 1991. Speaking to many minds: On the relevance of different types of language information for the L2 learner. *Second Language Research*, 7 (2), 118–132.
- Τακούδα Χ. 2016. Πολυγραμματισμοί & Κριτικός Γραμματισμός στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Ερευνητικό σεμινάριο στο ΠΜΣ του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο στις 19/4/2018: http://www.del.auth.gr/files/Polyprigrammatismoi_X_Takouda.pdf
- VanPatten B. (ed.). 2004. *Processing Instruction: Theory, Research and Commentary*. Mahwah, N. J., Erlbaum.
- VanPatten B. 1996. *Input Processing and Grammar Instruction: Theory and Research*. Norwood, N. J., Ablex.
- Ψάλτου-Joycey, A. (2008). Στρατηγικές μάθησης και διδακτικές προτάσεις. Ολοκληρωμένες προτάσεις διδασκαλίας των τεσσάρων δεξιοτήτων για την ελληνική ως δεύτερη/ ξένη γλώσσα. Ανακτήθηκε 25/4/2018 από: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/foreign/education/proposals/index.html
/2014-09-06-09-18-43/2014-09-06-09-34-09/37-b5-papadopoulos?showall=1
- Wajnryb R. 1990. *Grammar dictation*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Χοντολίδου Ε. 1999. Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 1(1), 115–118.

Γλωσσάρι

Γλωσσικό εισαγόμενο: το σύνολο των προφορικών ή γραπτών στοιχείων στα οποία εκτίθεται ο μαθητής

Γλωσσικό εξαγόμενο: ο προφορικός ή ο γραπτός λόγος που παράγει ο μαθητής

Κειμενικό είδος: «κάθε μορφή ζωντανής γλώσσας που διαδραματίζει κάποιο ρόλο σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο επικοινωνίας» (Hyland, 2002).

Πολυτροπικά κείμενα: τα κείμενα που χρησιμοποιούν για τη μετάδοση μηνυμάτων συνδυασμό σημειωτικών τρόπων. Για παράδειγμα, τα περισσότερα κείμενα των σχολικών βιβλίων, του ημερήσιου τύπου ή της τηλεόρασης είναι πολυτροπικά, αφού συχνά συνδυάζουν γλώσσα και εικόνα ή στην περίπτωση της τηλεόρασης και μουσική (Χοντολίδου 1999).

Στρατηγικές μάθησης/διασκαλίας: ειδικές πράξεις-βήματα και συμπεριφορές ή τεχνικές που οι μαθητές, συχνά σκόπιμα, χρησιμοποιούν για να βελτιώσουν την πρόοδό τους.

Δραστηριότητες εμπέδωσης 1

Σε ποια μέθοδο/ προσέγγιση διδασκαλίας εντάσσεται η παρακάτω δραστηριότητα; (σωστό το β)

- (α) Κριτικός Γραμματισμός
- (β) Δραστηριοκεντρική Προσέγγιση
- (γ) Διδασκαλία της Γλώσσας με βάση Στρατηγικές Μάθησης
- (δ) Διδασκαλία βάσει Γλωσσικής Επεξεργασίας & Εστίαση στον Τύπο
- (ε) Επικεντρωμένη στον Μαθητή Ανάλυση Λαθών,

- (1) Παρατηρούμε την αφίσα-κοινωνική διαφήμιση και συζητούμε για τον σκοπό και τα χαρακτηριστικά της.
- (2) Για να βοηθήσουμε τη Unicef, χωριζόμαστε σε ομάδες και φτιάχνουμε τη δική μας αφίσα-κοινωνική διαφήμιση για τη φτώχεια στον κόσμο.
- (3) Ποια γλωσσικά χαρακτηριστικά έχει συνήθως μια κοινωνική διαφήμιση; Μαθαίνουμε γι' αυτά και τα χρησιμοποιούμε.
- (4) Αξιολογούμε τις αφίσες-κοινωνικές διαφημίσεις που φτιάξαμε.

Δραστηριότητες εμπέδωσης 2

Ποιες στρατηγικές μάθησης αναγνωρίζετε στις παρακάτω δραστηριότητες; Αντιστοιχίστε τις στρατηγικές μάθησης με τις κατάλληλες δραστηριότητες. 3 στρατηγικές περισσεύουν.

1. Γνωστικές
2. Μνημονικές
3. Μεταγνωστικές
4. Αναπλήρωσης
5. Κοινωνικές
6. Συναισθηματικές

Λίγα τραγούδια θα σου πω, ΚεΔΑ, 2004

Σ' αυτή τη γειτονιά

Στίχοι: Μάνος Ελευθερίου

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης

Τραγούδι: Γιάννης Καλογιάννης, Μαρία Δημητριάδη

Σ' αυτή τη γειτονιά
και βράδυ και πρωί
περάσαμε και χάσαμε
ολόκληρη ζωή.

Σ' αυτή τη γειτονιά
μας πήραν οι καημοί,
μας πήραν και μας πρόδωσαν
για μια μπουκιά ψωμί.

Σ' αυτή τη γειτονιά
μες στο μικρό στενό
χαθήκαμε και ζήσαμε
μακριά κι απ' το Θεό.

Δραστηριότητες

1. α. Τι συναισθήματα εκφράζει το τραγούδι; (σημειώνω με ✓)

α. χαρά

β. φόβο

γ. απογοήτευση

δ. λύπη

ε. νοσταλγία

στ. ικανοποίηση

• ικανοποίηση

• νοσταλγία

• φόβος

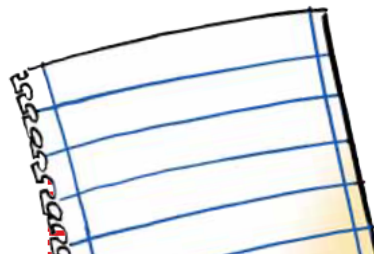
• απογοήτευση

• χαρά

• λύπη

Άσκηση 1

Μαζί με τον διπλανό / τη διπλανή σου βάζετε σε κύκλο το σωστό.

0. - Καλημέρα, / **Καλησπέρα,**
Νίκο!
- Καλησπέρα, Κώστα!
1. - Καλημέρα, / Καλησπέρα,
Ειρήνη!
- Καλημέρα, Γιάννη!
2. - Γεια / Καλημέρα
σου, Ελένη!
- Γεια!
3. - Γεια! **Είμαι** / **Με ρένε** η
Κωάννα. Πώς σε ρένε;
- Σωτήρη.
4. - Γεια! **Είμαι** / **Με ρένε**
Βασιλική. Πώς σε ρένε;
- Πέτρο.

Δραστηριότητες εμπέδωσης 3

Σε ποια μέθοδο/ προσέγγιση διδασκαλίας της Γ2 θα μπορούσε να ενταχθεί αποτελεσματικά η παρακάτω δραστηριότητα; Κάντε κλικ στις λέξεις-κλειδιά που αντιπροσωπεύουν τη μέθοδο αυτή.

προδραστηριότητα
εστίαση στον τύπο
μεταγνωστικές στρατηγικές
κριτική διερεύνηση
ποσοτική εξέταση λαθών
ενισχυμένα γλωσσικά εισερχομένα

Στην αστυνομία

Κυρία: Γεια σας, **έχασα** την τσάντα μου...

Αστυνόμος: Καθίστε, παρακαλώ. Πώς τη **χάσατε**;

Κυρία: **Ήμουν** σ' ένα κατάστημα. **Αγόρασα** κάτι και **πήγα** στο ταμείο να **πληρώσω**. **Άφησα** την τσάντα μου δίπλα στο ταμείο και την άλλη στιγμή δεν την **είδα**...

Αστυνόμος: Την **έκλεψαν**;

Κυρία: Μάλλον. Έτσι νομίζω.

Αστυνόμος: Πότε **έγινε** αυτό;

Κυρία: Το πρωί. Πριν δύο ώρες.

Αστυνόμος: Πρέπει να **πάτε** στο γραφείο 3 και να **συμπληρώσετε** μια δήλωση.

Κυρία: Ευχαριστώ.

Αστυνόμος: Παρακαλώ.

Βαλσαμάκη & Μανάβη. 2004. *Ορίστε*. ΙΝΣ. Θεσσαλονίκη.

Δραστηριότητες εμπέδωσης 4

Διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Στο πλαίσιο ποιας προσέγγισης/ μεθόδου διδασκαλίας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα; Σημειώστε στη σωστή πρόταση.

Νωρίς το πρωί ο Σεργκέι πήγε στην Τράπεζα Κύπρου και έκανε ανάληψη 150 ευρώ από τον λογαριασμό του. Μετά, σταμάτησε στο ταχυδρομείο και έστειλε ένα δέμα στη μητέρα του στη Βουλγαρία. Έπειτα, πέρασε από το υποκατάστημα της ΑΗΚ στην οδό Πίττα και εξόφλησε τον λογαριασμό του ρεύματος. Στη συνέχεια, πέρασε από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμών και Μετανάστευσης στη οδό Χείλωνος και πήρε την ανανέωση της άδειας παραμονής του. Μετά από όλες αυτές τις δουλειές, πείνασε και κάθησε σε ένα εστιατόριο. Έφαγε και μετά έφυγε για τη δουλειά του.

	Σωστό	Λάθος
1. Το κείμενο είναι κατάλληλο για τη διδασκαλία των συναισθηματικών στρατηγικών.		
2. Το κείμενο προσφέρεται για την Επικεντρωμένη στον Μαθητή Ανάλυση Λαθών.		
3. Το κείμενο θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για μια δραστηριότητα δικτύγλωσσου.	☒	
4. Το κείμενο προσφέρεται για την κριτική διερεύνηση της ιδεολογίας που διαμορφώνεται μέσω της γλώσσας για την ζωή στην Κύπρο.		

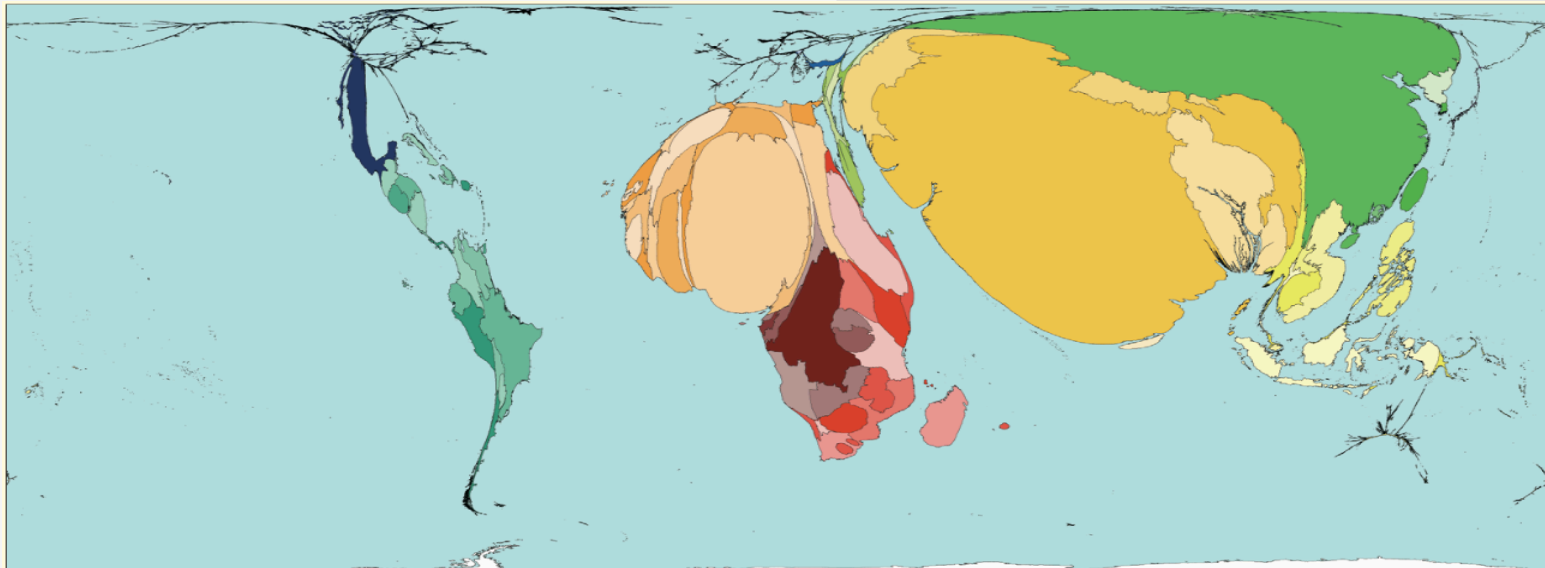
Δραστηριότητες εμπέδωσης 5

Τα δύο πολυτροπικά κείμενα που ακολουθούν ενδείκνυνται για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 στο πλαίσιο του Κριτικού Γραμματισμού. Μελετήστε τις ερωτήσεις που τα συνοδεύουν και βάλτε τις στη σωστή σειρά, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στην πορεία της διδασκαλίας:

Συγκρίνετε τα 2 κείμενα. Ποιο από τα δύο σας αρέσει περισσότερο; Γιατί;
Γιατί κάποιες χώρες του κόσμου έχουν μεγάλο όγκο και άλλες μικρό;
Έχετε ξαναδεί παρόμοιο παγκόσμιο χάρτη;
Ποιος μπορεί να έφτιαξε τα κείμενα αυτά; Γιατί;
Ποιες χώρες του κόσμου ζουν με τα λιγότερα χρήματα τη μέρα;

Δραστηριότητα εμπέδωσης 5

Ποιες περιοχές του κόσμου πλήττονται από απόλυτη φτώχεια σε μεγαλύτερο βαθμό και ποιες όχι; Γιατί; Ποιος τρόπος παρουσίασης των κειμένων αναδεικνύει τη διαφορά ανάμεσα στην απόλυτη φτώχεια, τη σχετική φτώχεια και την ικανοποιητική διαβίωση;

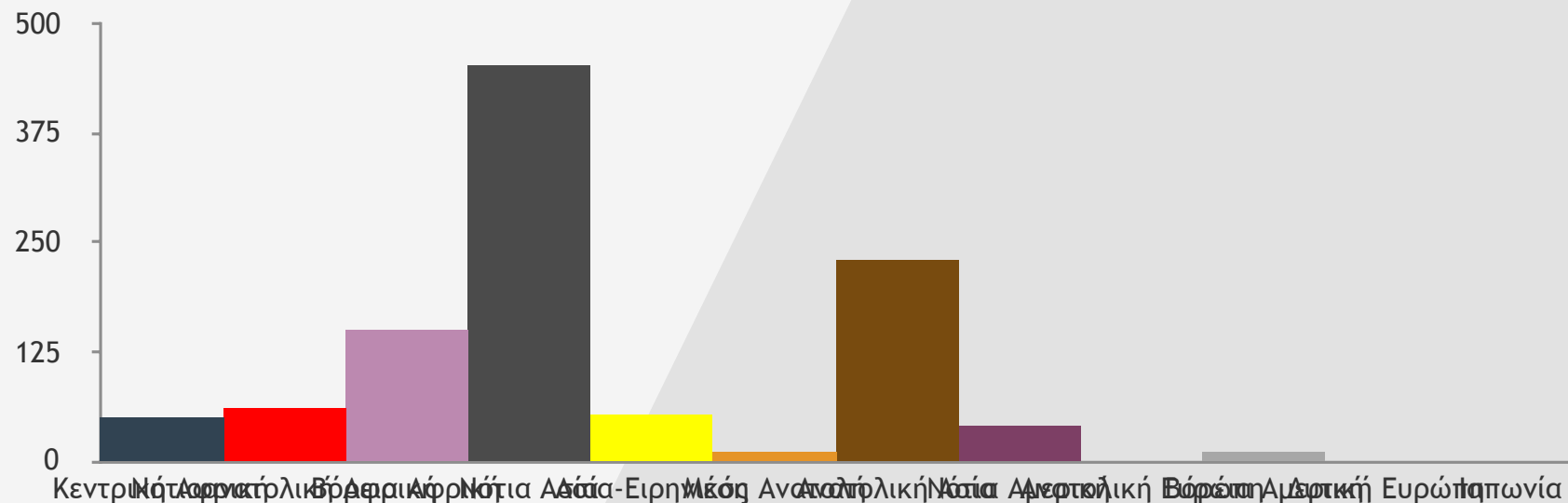
Πληθυσμοί που ζουν με περίπου 1 δολάριο τη μέρα

Πηγή: www.worldmapper.org

2006 University of Sheffield & University of Michigan

Δραστηριότητα εμπέδωσης 5

Εκατομμύρια ανθρώπων που ζουν με 1\$ τη μέρα

Πηγή: www.worldmapper.org

2006 University of Sheffield & University of Michigan